

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:
20/3474-13

Vår referanse:
20/118254

Sted, Dato
Oslo, 30.10.2020

HØRINGSSVAR – BEDRE VELFERDSTJENESTER FOR BARN OG UNGE SOM HAR BEHOV FOR ET SAMMENSATT TJENESTETILBUD (SAMARBEID, SAMORDNING OG BARNEKOORDINATOR)

Vi viser til Kunnskapsdepartementets høringsbrev av 30. juni 2020 med forslag til endringer i helse- og omsorgstjenesteloven, spesialisthelsetjenesteloven, pasient- og brukerrettighetsloven, barnevernloven, barnehageloven, opplæringsloven, friskoleloven, sosialtjenesteloven, NAV-loven, krisesenterloven, familievernkantorloven og introduksjonsloven. Høringsfristen er satt til 1. november 2020.

Politidirektoratet har forelagt høringen for samtlige politidistrikt, Kripas, Politihøgskolen og Politiets utlendingsenhet. Politidirektoratet har mottatt hørings svar fra Politiets utlendingsenhet og et hørings svar inngitt på vegne av samtlige barnehus. Disse hørings svar er vedlagt.

Kort om høringen

Høringsnotatet er utarbeidet i felleskap av Arbeids- og sosialdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Kommunal- og Moderniseringsdepartementet, samt Kunnskapsdepartementet. Det er opplyst at formålet med endringene er å styrke oppfølgingen av utsatte barn og unge og deres familier gjennom økt samarbeid mellom velferdstjenestene.

Departementene foreslår blant annet å harmonisere og styrke velferdstjenestenes plikt til å samarbeide med andre velferdstjenester, både i enkeltsaker og ut over oppfølgingen av det enkelte barn og ungdom. Departementene foreslår videre å utvide ordningen med lovpålagte samarbeidsavtaler mellom de kommunale helse- og omsorgstjenestene og spesialisthelsetjenesten til å omfatte barn og unge med sammensatte vansker og lidelser, og som mottar tjenester fra begge tjenestenivåene. Departementene foreslår også at kommunen skal ha en tydelig plikt til å avklare hvilken velferdstjeneste som skal samordne tjenestetilbudet for barn og unge som trenger helhetlige og samordnede tjenester.

Politidirektoratets merknader

Politidirektoratet, Politiets utlendingsenhet og Statens barnehus støtter de foreslåtte endringene i høringsnotatet. Politidirektoratet vil for øvrig særlig kommentere høringsnotatet

Politidirektoratet

punktene 6.3.4 og 8.4.1. Under punkt 6.3.4 omtales også individuell plan som omtales i høringsnotatet punkt 9 men kun det som er relevant for politiets arbeid med forebyggende oppfølging av unge for å forebygge lovbrudd, samt oppfølging av ungdom under straffegjennomføring.

Høringsnotatets punkt 6.3.4 Samarbeid mellom velferdstjenestene i enkeltsaker

Politiet samarbeider med andre i forebyggende øyemed i enkeltsaker når dette anses som nødvendig, ikke minst når det er behov for tidlig innsats. Dette gjelder også i de tilfelle der det etableres samarbeid for oppfølging av idømte eller ilagte påtaleunntatelser med vilkår. I begge tilfeller avgjøres det konkret om politiet skal delta hvor barnets behov tillegges avgjørende betydning. Når det er flere aktører som bidrar i kriminalitetsforebyggende øyemed er samordning sentralt.

Skolen vil regelmessig være en sentral samarbeidsaktør for politiet. I den forbindelse gjengis følgende fra høringsnotatet:

"Noen elever har utfordringer som kan føre til utagerende atferd. Skolen skal tilpasse opplæringen for at eleven skal få et tilfredsstillende utbytte av opplæringen. Dette kan handle om å se på hvordan man kan forebygge utagerende atferd hos eleven, og tilpasse opplæringen ut fra dette. For å få den nødvendige faglige kompetansen som trengs ved en slik tilnærming, må skolen i mange tilfeller samarbeide med helse- og omsorgstjenesten. For en del barn og unge kan det være nødvendig å opprette en ansvarsgruppe som et samarbeidsforum på kommunalt nivå med ansvar for å planlegge, samordne og følge opp tiltak rundt det enkelte barn og familien. Det er barnets behov som styrer hvem som sitter i en ansvarsgruppe og hva de diskuterer i møter. Barnet skal få uttale seg om hvem de ønsker at skal være med i gruppen. Det er naturlig at de som har ansvaret for den daglige oppfølging av barnet, deltar i gruppen. Skoletilbudet vil derfor vanligvis være et sentralt tema i ansvarsgruppen. Gruppen må kontinuerlig vurdere den faglige og psykososiale utviklingen opp mot målene som er satt for barnet".

For politiets oppgaveløsning er det viktig at samarbeidsaktørene deltar og bidrar i kriminalforebyggende øyemed som del av den helhetlige oppfølging i enkeltsaker. En gjensidig tydeliggjøring av roller, ansvar samt plikt til å samarbeide vil styrke muligheten for å samordne en oppfølging tilpasset barnets behov for å oppnå de aktuelle mål. Politiets alminnelige samarbeidsplikt med andre offentlige myndigheter og organisasjoner er nedfelt i politiinstruksen § 15-1.

Av høringsnotatet fremgår det at samarbeidsplikten også vil omfatte barn under straffegjennomføring. Fra høringen gjengis:

"Kommunale tjenesteutøvere som skole og barneverntjeneste, og statlige og fylkeskommunale aktører som spesialisthelsetjenesten og videregående skole, er forpliktet til å delta i oppfølgingen av ungdom som gjennomfører ungdomsstraff eller ungdomsoppfølging, se konfliktrådsloven § 26. Ungdomsenhetene i kriminalomsorgen har tverretatlige team som skal ivareta de unges behov under straffegjennomføringen og forberede tiden etter løslatelse, jf. straffegjennomføringsloven § 10 a. Løslatelsesforberedelsene skjer i samarbeid med de kommunale velferdstjenestene i den kommunen den innsatte skal tilbakeføres til. Et godt samarbeid mellom aktørene i straffesakskjeden og øvrige statlige og kommunale velferdstjenester er en forutsetning

for å kunne gjennomføre straffereaksjonene og for å forebygge ny kriminalitet etter endt straffegjennomføring."

Etter Politidirektoratets oppfatning er et godt samarbeid avgjørende for å møte barnets individuelle behov og for å kunne tilby koordinerte tjenester på tvers av sektorene. Dette gjelder uavhengig av om barnet er under straffegjennomføring eller ikke. Etter direktoratets vurdering bør plikten til samarbeid ikke avhenge av om vilkårene for individuell plan er oppfylt. For straffegjennomføring og aktørenes deltagelse i oppfølgingsteam bør ikke individuell plan være begrensende for ulike koordinerte oppfølginger av barnets behov. Uavhengig av om individuell plan er utarbeidet, bør aktørene forpliktes til å samordne til barnets beste. Der vilkårene for individuell plan er oppfylt, må samordningen og koordineringen av tjenestene være sammenfallende og til barnets beste, slik at barnet ikke opplever konkurrerende tjenestearenaer som svekker formålet med de ulike oppfølgningene.

Straffereaksjonene ungdomsstraff og ungdomssoppfølging koordineres i dag av en ungdomsordinator i konfliktrådet. Det utarbeides en ungdomsplan som pålegger barnet en rekke plikter som ofte kan være sammenfallende med det aktuelle hjelpebehovet og krav på tjenester. Et eksempel er de tilfelle barnet har krav på opplæring, samtidig som barnet kan være forpliktet til å delta i undervisning gjennom en ungdomsplan. I de tilfeller barnet har sammensatte behov som innebærer oppfølging av flere aktører, er det avgjørende for straffegjennomføringen at tjenesteyterne samordner seg på en slik måte at barnet ikke ender opp med vilkårsbrudd som følge av manglende samordning.

Det framgår av høringsnotatet at det ikke anses som hensiktsmessig å lovfeste detaljerte regler for hvordan samarbeid om tjenester til det enkelte barn eller den enkelte ungdom skal foregå. Politidirektoratet tiltrer denne vurderingen. Det avgjørende etter direktoratets oppfatning er at selve plikten til å samordne mv. lovfestes. Politidirektoratet viser for øvrig til det pågående arbeidet på direktoratsnivå som koordineres av Bufdir som omhandler barn som begår, eller står i fare for å begå kriminalitet. Dette arbeidet vil kunne gi anbefalinger om hensiktsmessig oppfølging av denne målgruppen i form av nasjonale retningslinjer, anbefalinger eller tilsvarende.

Høringsnotatet punkt 8.4.1 Om reguleringen av en samordningsplikt

Politidirektoratet støtter forlaget om at det innføres en tydelig plikt for kommunen til å samordne samarbeidet mellom de ulike velferdstjenestene. En plikt som pålegger kommunen ved behov å bestemme hvilken velferdstjeneste som skal samordne tjenestetilbudet til en tjenestemottaker som trenger helhetlige og samordnede tjenester, vil etter direktoratets vurdering styrke muligheten for å etablere et helhetlig samarbeid og samordnet innsats. Dette vil også gjelde i kriminalitetsforebyggende øyemed. Dette antas særlig å ha betydning der det er uklarheter eller uenigheter, og der barn i dag blir skadelidende av at tjenesteyterne ikke tar ansvar utover sektoransvaret.

Med hilsen

Olav Kjetil Moe
fungerende seksjonssjef

Morten Rustad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Vedlegg:

- Høringssvar fra Politiets utlendingsenhet av 16. oktober 2020
- Høringssvar fra barnehusene. Ikke datert.

Kopi:

- Justis- og beredskapsdepartementet

Til Politidirektoratet

Deres referanse
20/118254-5

Vår referanse

Dato
16.10.2020

Innspill til høring – bedre velferdstjenester for barn og unge som har behov for et sammensatt tjenestetilbud

Vi viser til brev av 1. oktober 2020, hvor Politiets utlendingsenhet (PU) er bedt om å komme med innspill til Politidirektoratet (POD) på høring om bedre velferdstjenester for barn og ungdom som har behov for et sammensatt tjenestebehov. Frist for å komme med innspill er satt til 16. oktober 2020.

PU støtter endringene for å styrke oppfølgingen av utsatte barn og unge og deres familier gjennom økt samhandling mellom velferdstjenestene. Forslagene om blant annet å harmonisere og styrkeplikten til å samarbeide med andre velferdstjenester, utvide ordningen med lovpålagte samarbeidssamtaler og innføre barnekoordinatorer anses å være nyttige og nødvendige. Innholdet i høringen ligger utenfor PUs ansvarsområde og oppgaver, derfor går vi ikke nærmere inn på endringene. Vi vil likevel trekke frem at PU ofte kommer i kontakt med barn og unge som er i en sårbar situasjon, og som kan ha behov for ulike velferdstjenester og oppfølging. PU ønsker derfor å benytte anledningen til å sette søkelyset på særlig samarbeidet mellom politiet og barneverntjenesten på utlendingsfeltet, som kan ha en viss relevans i departementets vurdering av de foreslåtte endringene.

Innledningsvis vil vi peke på i hvilke sammenhenger PU er i kontakt med barn og unge. Deretter vil vi fremheve når PU samhandler med andre aktører for å kunne gi den oppfølgingen barn og unge har krav på i henhold til blant annet utlendingsloven og barnevernsloven. Som følge av at PU er et forvaltningsorgan på utlendingsfeltet er vår plikt til å samhandle med blant annet barnevernet lovfestet, jf. utlendingsforskriften § 17-6.

I høringsbrevet av 01.10.2020 fra POD vises det til at Barnehusene vil kunne være særlig relevante. Som særorgan på utlendingsfeltet benytter ikke PU Barnehusets tjenester, men ønsker å trekke frem Haraldvangen, som PU er ansvarlig for. Haraldvangen er det eneste stedet i Norge hvor barn og barnefamilier kan interneres. I forbindelse med internering av barn og barnefamilier vil PU møte barn og unge i en utsatt og sårbar situasjon. Interneringen eller pågripelsen av mindreårige er hjemlet i utlendingsloven § 106 c. Her fremgår det blant annet at politiet i forbindelse med innsettelse har plikt til å involvere

Politiets utlendingsenhet

Besøk: Økernveien 11-13, 0653 Oslo
Post: Postboks 2095 Vika, 0125 Oslo
Tlf: 22 34 24 00 Faks: 22 35 37 00
E-post: politiets.utlendingsenhet@politiet.no

Org. nr.: 986 210 504 mva

barnevernet. PU vil derfor i hver enkelt sak involvere barnevernstjenesten for å ivareta barnets beste.

PUs rolle og møte med utsatte barn og unge

PU har ansvaret for å registrere alle som kommer til Norge for å søke om beskyttelse. Blant de som søker kommer også barnefamilier og enslige mindreårige asylsøkere (EMA). Selv om de fleste barn som søker om beskyttelse i Norge kommer sammen med foreldre eller familiemedlemmer, kan de likevel være svært utsatte. Barn som søker om beskyttelse er i utgangspunktet i en dobbel sårbar situasjon; ved at de er barn og ved at de er på flukt. De har forlatt hjemlandet, gjerne familie og det må også legges til grunn at svært mange av disse barna har med seg erfaringer som har gitt traumer.

Noen av barna har funksjonshemninger eller sykdommer som det ikke nødvendigvis blir opplyst om under møtet med politiet eller UDI. Bakgrunnen for dette er at foreldrene kanskje er i den tro at det vil være negativt med tanke på muligheten for å få opphold i Norge. I andre tilfeller har PU erfart at foreldrene sykeliggjør barna for å få opphold, og at barna derfor bevisst brukes med det formålet for øye.

Barn på flukt løper en ekstra risiko for å bli utsatt for ulike overgrep. Dette gjelder alle barn, uavhengig av om de reiser alene eller sammen med foreldrene sine, men det er grunn til å tro at dette særlig rammer de enslige barna, uavhengig av kjønn og alder. Erfaring viser at barn som kommer for å søke beskyttelse kan være utsatt for menneskehandel og menneskesmugling. En annen erfaring PU har gjort er at personer som oppgir å være barnas foreldre i virkeligheten er betalt for å ta med seg barnet til Norge for utnyttelse.

I forbindelse med at barnefamilier og EMA søker om beskyttelse har de en rekke rettigheter forankret i blant annet utlendingsloven, forvaltningsloven og menneskerettighetene, som krever bistand fra ulike offentlige organer. For eksempel kan det være behov for å oppnevne en setteverge, jf. utlendingsloven § 81 fjerde ledd, eller Fylkesmannen må oppnevne en representant for en enslig mindreårige som søker om beskyttelse, jf. utlendingsloven § 98 b. Representantenes oppgaver fremgår av § 98 d, som bl.a. innebærer å være til stede ved samtaler med myndighetene, bistå den mindreårige i forbindelse med oppsporing av foreldre eller andre omsorgspersoner, og ha kontakt med den mindreåriges advokat. I tillegg skal representanten påse at den mindreåriges omsorgsbehov blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte.

Det er fra vårt ståsted litt uklart hvordan ordningen med representant, og tidligere verge, fungerer i praksis med hensyn til i hvilken grad representanten er i kontakt med ulike velferdstjenester for å ivareta den mindreårige på en tilfredsstillende måte. Så vidt vi er kjent med, eksisterer det ikke noen kontrollmekanismer eller evaluering av om representanten faktisk følger opp og ivaretar barnet i den konkrete saken.

Etter utlendingsforskriften § 17-6 har enhver som utfører tjenester eller arbeid for et forvaltningsorgan varslingsplikt til barnevernstjenesten, jf. barnevernloven § 6-4. Dette innebærer at forhold PU avdekker i forbindelse med registrering, som vi ellers får kunnskap om eller ved uttransport skal varsles til barnevernet, dersom det faller inn under tilfellene nevnt i bokstav a), b), c) og d) i forskriften § 17-6. Med andre ord er barn og unge under behandling av søknaden sin omfattet av barnevernloven. Dette fordrer at både PU og barnevern må samhandle tett.

Ordningen med at det oppnevnes en representant, jf utlendingsloven § 98 b anses å være et viktig virkemiddel for å ivareta utsatte barn og unge som kommer til Norge.

Barns brukerreise - hvilke aktører er involvert?

For å forsøke å beskrive hvilke aktører PU samhandler med vil vi i punktene under gjennomgå den brukereisen asylsaksbehandlingen er.

- Ved ankomst og ved registrering av søknad om beskyttelse vil det for eksempel oppnevnes en representant eller setteverge. I tillegg vil kontakt med tolk, mulig Barnevernsvakten, Rosa-prosjektet hvis mistanke om menneskehandel/menneskesmugling være aktuelt. Det vil også i alle saker vurderes behov for helsevesen på grunn av sykdom eller helseanførsler. Ved alderstvil vil også aldersundersøkelse bli vurdert. Advokat vil også oppnevnes både for å ivareta vedtaksprosessen/saksbehandlingen, men også dersom internering blir aktuelt.
- Ved avhenting, pågripelse og uttransport vurderes det å kontakte lokalt barnevern når saken tilsier det, eller loven krever det. Barna vil oppholde seg i Hurdal kommune i forbindelse med internering på Haraldvangen, og dermed kan det være aktuelt å samarbeide med kommunen.
- Når det gjelder kontakt med advokat, ser PU og politiet et behov for økt barnefaglig kompetanse både i forhold til ivaretagelse av utlendings rettigheter i saken, herunder underretting av vedtak og for å kunne i råd og veiledning som er nødvendig.
- PU og politiet har også kontakt med asylmottakene både i forbindelse med avhenting og pågripelse, ved underretting av vedtak eller retursamtaler, mm.
- I noen saker vil det også være behov for kontakt med lokal helsetjeneste som fastlege og/eller sykehus), dersom det skjer noe under pågripelsen. Det kan være behov for uttalelser i forkant av uttransport slik at det medisinske aspektet ved uttransporten ivaretas.
- I tillegg har PU et nært samarbeid og kontakt med politidistriktene i forbindelse med enkeltsaker og Utlendingsnemnda (UNE) ved behov.

Søknad til behandling

Under behandling av søknadene bor asylsøkere som oftest på mottak, og den norske stat har ansvaret for å gi utlendingen innkvartering mens vedkommende har søknad til behandling, jf. utlendingsloven § 95. Her vil omsorgstilbud, helsetilbud, skole, oppfølging av for eksempel psykolog eller andre ting være varierende. Ettersom PU ikke har ansvaret for denne delen av prosessen går vi ikke nærmere inn på dette, men antar at Utlendingsdirektoratet (UDI), som også har mottatt høringen, vil komme med innspill til høringsnotatet.

Nærmere om barns situasjon ved avslag på oppholdstillatelse og uttransport

I saker hvor barnefamilier og enslige mindreårige får avslag på søknad om beskyttelse, er det som nevnt PU som har ansvaret for å iverksette avslaget dersom de ikke reiser frivillig, slik de oppfordres til å gjøre. En uttransport kan medføre at barna må pågripes for å sikre at uttransporten blir gjennomført. I noen tilfeller vil det være nødvendig at barna interneres. Ved bruk av tvangsmidler overfor barnefamilier og enslige mindreårige, som både pågripelse og internering er, skal det en del til før politiet tar i bruk inngripende virkemidler. I de tilfellene politiet beslutter at tvangsmidler er nødvendig å anvende, og hvor mindreårige blir berørt, fremgår det av utlendingsloven § 106 c at politiet skal varsle barnevernet.

Barnevernet skal som hovedregel komme med en skriftlig uttalelse i saken og delta i retten dersom de finner det nødvendig.

Det som er viktig å ha med som et bakteppe er at det i forbindelse med slike uttransporter kan være korte tidsfrister for politiet, og at samhandling med advokater og barnevern kan være avgjørende for at uttransporten blir gjennomført som planlagt.

PU har gode rutiner for hvordan vi går frem i saker hvor mindreårige blir berørt. Det vi stiller spørsmål ved er hvilken kunnskap, kompetanse og kapasitet barnevernet har når de involveres i utlendingssaker. Politiet har en lovfestet plikt om å kontakte og samhandle med barnevernet i bestemte saker, men er usikker på hvilke krav som stilles til barnevernets kunnskap og kompetanse om politiets oppgaver i disse sakene.

Forbedringspotensialet og helhetsforståelse

Saker som omhandler pågrepelse av barn, kan oppstå i samtlige kommuner og politidistrikter i Norge. I mange av disse sakene er det barn og unge som er særskilt utsatte, fordi de har fått endelig avslag på søknad om opphold og dermed ikke har krav på de samme velferdstilbudene som norske barn eller barn som har oppholdstillatelse i Norge. Det er i tillegg utfordrende for norske velferdstjenester å gi et adekvat velferdstilbud til personer som innen kort tid skal forlate Norge, som ikke forstår norsk eller bor på mottak. Det krever mer av de ulike aktørene og en annen samhandling der man i større grad klarer å fange opp de utsatte barna og samarbeide om velferdstjenester innenfor en usikker tidsramme. Det kan være grunn til å stille spørsmål om de ulike velferdstjenestene er tilstrekkelig gode nok til å følge opp barn og unge som nettopp har kommet til Norge, eller som snart skal forlate landet.

I mange saker er det tale om barnefamilier som har vært i Norge i kort tid, som ikke kan norsk, som har vært isolert og som i forkant av at de kom til Norge har vært utsatt for store påkjenninger. Vi vet også at ved uttransport er barna ofte i en ekstra sårbar situasjon fordi foreldrene ikke alltid evner å gi den omsorgen barna har behov for. Dette stiller ekstra krav til hvordan politiet, barnevern, mottak, skoler, kommuner og helsetjenester mm. ivaretar barna både når de blir kjent med avslaget og i forkant av at de skal forlate landet.

Politiet er helt avhengig av et tett og godt samarbeid med barneverntjenesten. Behovet for å involvere barnevernet er ofte tidskritisk, fordi barna enten skal uttransporteres eller fremstilles for retten innen noen timer. Politiet er derfor avhengig av at samhandlingen er smidig, og dette krever at barnevernet har basiskunnskaper om utlendingfeltet, politiets oppgaver og hvilke tidsfrister som gjelder.

Barnevernet blir kontaktet når en familie begjæres internert på Haraldvangen. I samarbeid med den lokale barneverntjenesten kan tiltak hjemlet i lov om barnevernstjenester anvendes. I de fleste tilfeller vil familien være ukjent for barnevernet og vurderingen av barnas situasjon må gjøres der og da. I andre tilfeller er barnevernet kjent med familien fra tidligere, og det kan allerede være fattet vedtak om tiltak i familien eller omsorgsovertakelse. Disse vedtakene vil da være fattet av barnevernet i den kommunen hvor familien har oppholdt seg tidligere, og ikke nødvendigvis kjent av barnevernet i Hurdal kommune. Bakgrunnen for de ulike vedtakene vil ikke være kjent for barnevernet i Hurdal.

Vårt generelle inntrykk er at barnevernstjenesten ofte er usikker på eget handlingsrom og hjemler når barna skal sendes ut av Norge. Barnevernstjenesten har videre begrenset

kapasitet til å utføre nødvendige undersøkelser innenfor de tidsrammene som eksisterer ved en uttransport. Barnevernet skal kun vurdere barnas situasjon i Norge og ikke se hen til omsorgssituasjonen i hjemlandet. Det kan også være utfordrende for barnevernet å vurdere foreldrenes omsorgsevne i en situasjon der de skal uttransporteres. Barnevernet vil i mange tilfeller da møte en familie i krise som ikke fungerer og hvor omsorgsevnen til foreldrene kan være svekket.

Vårt innspill er derfor at barnevernet i større grad tilegner seg kunnskap om barn og familier som ikke lenger har lovlig opphold og skal uttransporteres. Det er også ønskelig at den barnevernstjenesten som skal vurdere barnas omsorgssituasjon under internering får tilgang på informasjon fra barnevernet i kommuner hvor familien tidligere har oppholdt seg. Politiet kan også i større grad vurdere å involvere barnevernet så snart en uttransport planlegges. Utfordringen kan være at familien da får informasjon om at en uttransport planlegges, og dermed kan forsøke å unndra seg uttransporten ved å holde seg i skjul.

Tiltak iverksatt av PU for å ivareta barn og unge

Basert på arbeidsoppgavene, rollene og ansvarsområdene PU har, er det avdekket et behov for økt fokus på ivaretagelse av spesielt barna vi kommer i kontakt med. Siden 2016 har PU utviklet en rekke verktøy og undervisningsopplegg som er ment å gi de ansatte økt kunnskap og trygghet på de arenaene de møter barn. Dette er for å styrke oppgaveutførelsen til politiet i møter med barn og unge, og i beslutninger som påvirker barn. PU har fått god hjelp av erfarne spesialister på barn for å utvikle materialet. Blant annet er det gjennomført og utarbeidet barnefaglige grunnkurs for alle i PU. I tillegg har mange i PU gjennomført barnefaglig samtalemotodikk i regi av RBUP og 13 ansatte har fått mentor/veileder opplæring.

Vi har utviklet en rekke informasjonsfilmer ment for barn som blant annet gir dem innsyn i hva som skjer under en pågrep og tvangsretur, og Norge er første land i verden som utvikler informasjonsfilmer av denne typen til barn.

I 2019 ble de barnefaglige prinsippene og den barnefaglige veilederen lansert. Veilederen består av to deler, hvor den ene delen inneholder generelle prinsipper for politiets barnefaglig arbeid på asylfeltet og hvordan dette er teoretisk og faglig forankret. Del to er prosess spesifikk der de barnefaglige prinsippene er konkretisert gjennom PUs ulike oppgaver på feltet. De barnefaglige prinsippene skal bidra til at PU og politiet for øvrig skal løse oppdrag på asylfeltet der barn, unge og barnefamilier er involvert gjennom en trygg, sikker og forsvarlig håndtering. Prinsippene anses som forebyggende arbeid for å unngå at barn og unge opplever situasjoner som unødvendige skremmende og at vi unngår potensielt skadelig stress. Ved å innføre disse prinsippene er målet å få til en bedre og helhetlig kommunikasjon med barna i de utsatte situasjonene PU møter dem i. I tillegg er en klar målsetting å gjøre barna i stand til å forstå hva som skjer i egen sak.

Oppsummering

Samarbeid mellom de ulike velferdstjenestene er utfordrende for den omtalte gruppen fordi det er ulike lover, aktører og departementer som er involvert. Det gjør at det er krevende å få en samlet oversikt over hvem som er ansvarlig for hva, når og hvordan. Det kan også være motstridende hensyn eller vurderinger som gjør at dette blir krevende i praksis. I høringens punkt 7.3 er lovpålagte samarbeidsavtaler omhandlet. PU er positive til at det

inngås samarbeidsavtaler for å ivareta at de ulike aktørene både ansvarliggjøres og forbedrer samhandlingen.

For å styrke oppfølgingen av utsatte barn og unge og deres familier gjennom økt samarbeid mellom velferdstjenestene, vil trolig lovpålagte samhandlingsavtaler være et nyttig virkemiddel. PU er likevel av den oppfatning at en helhetlig forståelse for hverandres funksjoner vil være avgjørende for å lykkes.

Vennlig hilsen

Kristel L. Høgsllett
seksjonsleder

Christine Urrang Kvamme
politiadvokat

Dokumentet er godkjent med elektronisk signatur.

STATENS BARNEHUS
Et tverrfaglig kompetansehus

Norge

Uttalelse vedrørende høringsbrev om bedre velferdstjenester for barn og unge som har et behov for et sammensatt tjenestetilbud.

Det vises til høringsbrev av 30.06.2020.

Høringsbrevet inneholder både forslag til endringer i sentrale lover innen helse og sosialtjenesten, samt tydeliggjøring eller presiseringer av gjeldene rett. Statens barnehus i Norge stiller seg positivt både til de foreslåtte endringene og presiseringer.

Statens barnehus har en vesentlig rolle i forhold til en del barn som har behov for et sammensatt tilbud. I 2019 var totalt 5123 barn og unge til tilrettelagt avhør på barnehusene. Statens Barnehus er et tilbud til barn og ungdom, og særlig sårbare voksne, som kan ha vært utsatt for, eller vært vitne til vold eller seksuelle overgrep, og der det foreligger en politianmeldelse. Politiets oppgave er å avhøre barn, ungdom og særlig sårbare voksne på Statens Barnehus. Barnehusene bistår påtale og etterforskning med tilrettelegging rundt avhøret. I etterkant av avhøret gjør Barnehuset en vurdering av behovet for kartlegging av psykisk helse og hvilken oppfølging/behandling det er behov for. Dette gjøres ofte i samarbeid med ansvarlig barneverntjeneste. Barnehuset gir selv tilbud om behandling/oppfølging der det vurderes å være mest hensiktsmessig, og kan bistå i videre henvisning til spesialisthelsetjenesten der hvor barnet/ungdommen er av behov for mer enn hva Barnehuset kan tilby. Barnehuset skal forøvrig legge til rette for medisinske undersøkelser og ivareta koordinering av tverrfaglig og tverretatlig samhandling. I tillegg skal barnehuset bidra i faglig utvikling av saksfeltet, samt gi råd og veiledning til offentlige og private aktører.

Vi finner det derfor naturlig at barnehusene også burde vært nevnt og inkludert som en viktig aktør i forhold til styrking av oppfølging av utsatte barn og deres familie gjennom økt samarbeid med de øvrige velferdstjenestene.

På vegne av alle landets barnehus

Anne-Lise Farstad
Seksjonsleder
Statens barnehus Kristiansand